

הישארו רעבים. הישארו פזיזים

25.9.2005 | 09:00 **סטיב ג'ובס**

נאומו של מייסד חברת אפל, סטיב ג'ובס, באוניברסיטת סטנפורד

לכבוד הוא לי להיות אתכם היום, באחת מהאוניברסיטאות הטובות בעולם. אינני בוגר אוניברסיטה. האמת היא, שזה הכי קרוב שהגעתי אי פעם לאוניברסיטה. היום אני רוצה לספר לכם שלושה סיפורים מחיי - וזה הכל.

הסיפור הראשון הוא על השלכות בלתי צפויות. נשרתי מאוניברסיטת ריד לאחר חצי שנה של לימודים, אבל המשכתי ללמוד שלא מהמניין כ-18 חודשים לפני שעזבתי לחלוטין. אם כך, מדוע נשרתי?

הסיפור מתחיל לפני שנולדתי. אמי הביולוגית הייתה צעירה מאוד ומסרה אותי לאימוץ. היא הרגישה שעלי להימסר לבוגרי אוניברסיטה, ולכן סודר שאני אאומץ על ידי עו"ד ואשתו. רק כשהגעתי לעולם הם החליטו שהם מ-מש רוצים בת. אז הוריי, שהיו הבאים ברשימה, קיבלו אותי במפתיע. אמי הביולוגית סירבה לחתום על המסמכים עד שהוריי הבטיחו לה שאלמד באוניברסיטה.

בגיל 17 אכן הלכתי לאוניברסיטה. אבל האוניברסיטה הייתה יקרה מאוד, וראיתי איך כל חסכוניותיהם של הוריי מושקעים בשכר הלימוד שלי. לא ראיתי צורך בכך. לא ידעתי מה אני רוצה לעשות בחיים, ולא הבנתי איך לימודים באוניברסיטה יעזרו לי להבין את התשובה. אז החלטתי לנשור. בדיעבד - זו הייתה ההחלטה החכמה ביותר בחיי. ברגע שנשרתי יכולתי להפסיק ללכת לקורסים שלא עניינו אותי, וללמוד את אלה שנראו לי מעניינים.

זה לא היה קל. לא היה לי חדר במעונות, אז ישנתי על רצפת חדרו של חבר. אספתי בקבוקי קוקה קולה בשביל הפקדונות של 5 סנט לפחית לקניית אוכל. כל יום ראשון בערב הלכתי 13 קילומטרים ברגל כדי לאכול ארוחה טובה בחינם במקדש של הארי קרישנה, ואהבתי את זה. אבל מה שלמדתי בתקופה זו היה יקר מפז. ויש לי דוגמה טובה לכך:

אוניברסיטת ריד לימדה אז את קורס הקליגרפיה הטוב ביותר בארה"ב. משום שנשרתי, ולא הייתי חייב ללכת לאף קורס רגיל, החלטתי ללכת לקורס הקליגרפיה. הדברים שלימדו שם היו יפים, היסטוריים ואמנותיים ברמה שמדע לעולם לא יוכל להשתוות לה.

לא היה לי סיכוי למצוא משרה כבוגר קורס קליגרפיה, אך שנים מאוחר יותר, כשתיכננו את מחשב המקינטוש הראשון, הכל חזר אליי, והמקינטוש נוצר בהשראה זו. היה זה המחשב הראשון עם טיפוגרפיה יפה. אם לא הייתי נושר מהלימודים, ולא לומד קליגרפיה, המקינטוש לא היה זוכה לתכונות הטיפוגרפיות שלו. מאחר שחלונות של מיקרוסופט פשוט העתיקו את המק, סביר להניח שלמחשבים אישיים לא הייתה הטיפוגרפיה היפה שיש להם אם לא הייתי נופל על הקורס הספציפי הזה.

אי אפשר להבין את ההשלכות מראש, אלא רק בדיעבד. צריך לסמוך על החוש השישי, על הגורל, החיים, שהכל יתקשר בעתיד.

הסיפור השני שלי נוגע לאהבה ואובדן. הייתי בר מזל - מצאתי מה אני אוהב

לעשות בשלב מאוד מוקדם בחיי. ווז (סטיב ווזניאק) ואני הקמנו את אפל במוסך של ההורים שלי כשהייתי בן 20. עבדנו קשה ותוך עשר שנים נהפכה אפל מחברה של שני עובדים בלבד לחברה השווה 2 מיליארד דולר ומעסיקה יותר מ-4,000 עובדים. שנה לאחר שהוצאנו את יצירת הפאר שלנו - המקינטוש - ובדיוק חגגתי את יום הולדתי ה-30, פוטרתי מאפל. כיצד ניתן לפטר אדם מחברה שהקים בעצמו? ובכן, כשאפל התפתחה העסקנו איש שחשבתי שהיה מוכשר לנהל אותה איתי, ובשנה הראשונה הכל הלך חלק. אבל אז החלו התוכניות שלנו לחברה לנוע בכיוונים שונים. דירקטוריון החברה האמין בחזון של המנהל השני, ואני נהפכתי למובטל בגיל 30. והתמוטטתי.

במשך כמה חודשים לא ידעתי מה לעשות עם עצמי. הייתי כשלוך וכולם ידעו זאת. חשבתי לברוח מעמק הסייליקון. אבל ההכרה הבשילה בי לאיטה - עדיין אהבתי את מה שעשיתי, ושום דבר ממה שקרה באפל לא שינה את זה. ולכן החלטתי להתחיל מחדש.

בדיעבד - פיטוריי מאפל היו הדבר הכי טוב שקרה לי בחיים. במקום לשאת בכוך ההצלחה, התחלתי מחדש בקלילות. זה שחרר אותי כדי להיכנס לאחת מהתקופות היצירתיות ביותר בחיי. במהלך חמש השנים שלאחר מכן הקמתי חברה בשם נקסט, חברה בשם פיקסאר והתאהבתי באשתי לעתיד. פיקסאר יצרה את סרט הקולנוע הממוחשב הראשון בעולם - "צעצוע של סיפור" - וכיום היא חברה אולפני האנימציה הטובה בעולם. לימים, אפל רכשה את נקסט ואני שבתי לאפל, וגם הקמתי משפחה נהדרת.

אני משער שדבר מכל אלה לא היה קורה לו לא פוטרתי מאפל. התרופה הייתה מרה, אבל החולה היה זקוק לה נואשות. לעתים החיים מכים בך, אך אסור לאבד תקווה. הדבר היחיד שגרם לי להמשיך היה שאני אוהב את מה שאני עושה. ואם אינכם אוהבים את שאתם עושים, המשיכו לחפש. אל תתפשרו.

הסיפור השלישי שלי קשור למוות. כשהייתי בן 17 קראתי ציטוט: "אם תחיה כל יום כאילו הוא יומך האחרון, יום אחד בהחלט תהיה צודק". משפט זה השפיע עלי, ומאז, במהלך 33 השנים הבאות, הבטתי במראה ושאלתי את עצמי: "אם זה יומי האחרון, האם הייתי רוצה לעשות את מה שאני הולך לעשות היום?", וכל פעם שעניתי לעצמי "לא", ידעתי שהגיע הזמן לשינוי.

הידיעה שאני עומד למות ביום מן הימים הייתה המניע למרבית הבחירות הגדולות שעשיתי. מרבית השיקולים בחיים - גאווה, בושה וכדומה - אינם מנצחים את שיקול המוות, וכך אתה בוחר רק במה שבאמת חשוב. לזכור שאתה עומד למות זו הדרך הטובה ביותר להימנע מהמחשבה שאתה עלול להפסיד משהו. אם גם ככה אתה עירום, אין סיבה לא ללכת אחר הלב.

לפני כשנה אובחן גידול סרטני בבלב שלי. עד אז לא ידעתי אפילו מה זה בלב. הרופא אמר שלסוג סרטן זה לרוב אין מרפא ושקרוב לוודאי לא אחיה יותר מ-6 חודשים. הוא המליץ לי לדאוג לסיידורים הדרושים, כלומר להתכונן למות.

חייתי עם האבחנה הזו במשך כל היום. בערב עשיתי ביופסיה. לשמחתי גילו הרופאים שמדובר בסוג נדיר של סרטן שניתן לרפא בניחות. עברתי את הניתוח וכיום אני בסדר.

זו הייתה הקירבה הגדולה ביותר שלי למוות, ואני מקווה לא לחזור למקום זה בעשורים הקרובים. אחרי שעברתי את זה אני יכול לומר את הדברים הבאים:

איש אינו רוצה למות. אפילו אנשים שרוצים להגיע לגן עדן אינם רוצים למות כדי להגיע לשם. ובכל זאת מוות זה היעד שכולנו חולקים. הזמן שלכם מוגבל, אז אל תבזבזו אותו בלחיות חיים של אנשים אחרים. אל תיכנעו לדוגמות. כל דבר שאינו בא מהלב או מהאינטואיציה הוא שולי.

כשהייתי צעיר היה מגזין שנקרא "קטלוג העולם כולו", אשר היה כמו תנ"ך עבור הדור שלי. הוא היה כמו גוגל מודפס. היו שם כלים משגעים ורעיונות מצוינים. בגיליון האחרון של המגזין הייתה תמונה של דרך כפרית השכם בבוקר, ומתחתיה הכיתוב - "הישארו רעבים, הישארו פזיזים". היה זה מסר הפרידה שלהם. ותמיד איחלתי זאת לעצמי. והיום, אני מאחל זאת לכם.

הישארו רעבים. הישארו פזיזים.